

Landbrugets Ordbog, 2den Udgave, udgivet af en Kreds af Fagmænd med Forstander TH. MADSEN-MYGDAL som Hovedredaktør. 1069 S. G. B. N. F. Kjøbenhavn 1918.

I Aarene 1909—14 udkom 1ste Udgave af Landbrugets Ordbog, den Gang som nu ved 2den Udgave med Forstander Th. Madsen-Mygdal, Dalum Landbrugsskole som Hovedredaktør, med en Redaktion bestaaende af højt ansete Mænd indenfor Landbruget og under Medarbejderskab af en Række hver paa sit Omraade fremragende Fagmænd. 1ste Udgave af Landbrugets Ordbog var et ogsaa i Omfang betydeligt Værk paa 4 Bind, indeholdende ialt ca. 3 300 Sider. Til Trods herfor blev dette Værk hurtigt udsolgt, og det har i de senere Aar ikke været til at opdrive, ikke en Gang hos Antikvarboghandlerne, hvad der maaske kan tages som et Bevis paa, at det er et Værk, som ligger fast hos sine Indehavere, et Værk man ikke skiller sig af med, naar man en Gang er kommen i Besiddelse af det. For at afhjælpe dette Savn havde man indenfor Bogens Redaktion allerede i længere Tid syslet med Planen om en ny Udgave af samme Omfang som den oprindelige, men da Forarbejderne hertil selvforstaaeligt vilde være meget betydelige, har man anset det for rigtigst at søge det øjeblikkelige Savn afhjælpet snarest muligt ved at lade 2den Udgeve fremtræde i den foreliggende stærkt beskaarne Skikkelse, idet man i denne Udgave væsentlig har taget Sigte paa det praktiske Landbrugs Krav ved at udelade alle Artikler af ikke strengt landbrugsfaglig Karakter. Denne Begrænsning af Stoffet har medført, at 2den Udgave nu foreligger i et enkelt Bind paa ialt 1 069 tætrykte 2-spaltede Sider. En Beskæring af Stoffet som det stedfundne maa naturligvis først og fremmest Nationaløkonomer beklage, idet dette har medført Udeladelse i 2den Udgave af en Række Artikler af stor Interesse netop for Nationaløkonomer.

Dette gælder først og fremmest 1ste Udgaves Artikler af landbrugsøkonomisk og landbrugsstatistisk Karakter. Vel findes der indenfor den nationaløkonomiske Literatur gode

Landbrugets Ordbog, 2den Udgave, udgivet af en Kreds af Fagmænd med Forstander TH. MADSEN-MYGDAL som Hovedredaktør. 1069 S. G. B. N. F. Kjøbenhavn 1918.

I Aarene 1909—14 udkom 1ste Udgave af Landbrugets Ordbog, den Gang som nu ved 2den Udgave med Forstander Th. Madsen-Mygdal, Dalum Landbrugsskole som Hovedredaktør, med en Redaktion bestaaende af højt ansete Mænd indenfor Landbruget og under Medarbejderskab af en Række hver paa sit Omraade fremragende Fagmænd. 1ste Udgave af Landbrugets Ordbog var et ogsaa i Omfang betydeligt Værk paa 4 Bind, indeholdende ialt ca. 3 300 Sider. Til Trods herfor blev dette Værk hurtigt udsolgt, og det har i de senere Aar ikke været til at opdrive, ikke en Gang hos Antikvarboghandlerne, hvad der maaske kan tages som et Bevis paa, at det er et Værk, som ligger fast hos sine Indehavere, et Værk man ikke skiller sig af med, naar man en Gang er kommen i Besiddelse af det. For at afhjælpe dette Savn havde man indenfor Bogens Redaktion allerede i længere Tid syslet med Planen om en ny Udgave af samme Omfang som den oprindelige, men da Forarbejderne hertil selvforstaaeligt vilde være meget betydelige, har man anset det for rigtigst at søge det øjeblikkelige Savn afhjælpet snarest muligt ved at lade 2den Udgeve fremtræde i den foreliggende stærkt beskaarne Skikkelse, idet man i denne Udgave væsentlig har taget Sigte paa det praktiske Landbrugs Krav ved at udelade alle Artikler af ikke strengt landbrugsfaglig Karakter. Denne Begrænsning af Stoffet har medført, at 2den Udgave nu foreligger i et enkelt Bind paa ialt 1 069 tætrykte 2-spaltede Sider. En Beskæring af Stoffet som det stedfundne maa naturligvis først og fremmest Nationaløkonomer beklage, idet dette har medført Udeladelse i 2den Udgave af en Række Artikler af stor Interesse netop for Nationaløkonomer.

Dette gælder først og fremmest 1ste Udgaves Artikler af landbrugsøkonomisk og landbrugsstatistisk Karakter. Vel findes der indenfor den nationaløkonomiske Literatur gode

Fremstillinger af vort Landbrugs Historie, der yderligere i en forhaabentlig ikke altfor fjern Fremtid vil blive suppleret ved Fuldendelsen af Kontorchef H. Hertels saa lovende paa-begyndte Værk om Det kgl. danske Landhusholdningsselskab og endvidere ved Statskonsulent K. Hansens stort anlagte Værk om det danske Landbrug, og vel er den danske Landbrugsstatistik den Del af den danske Statistik, der er mest indgaaende behandlet, og hvor de fleste samlede Oversigter foreligger; men til Trods herfor er det alligevel beklageligt, at man har været nødt til at nedskære Stoffet i 2den Udgave af Landbrugets Ordbog saa stærkt, at saa godt som intet har kunnet medtages af landbrugshistorisk og kun lidet af landbrugsstatistisk Art, selv om man som sagt har Adgang til at skaffe sig de herhenhørende Oplysninger fra andre Kilder. Det skal endvidere betegnes som et føleligt Savn, at man ikke i den foreliggende Udgave har kunnet medtage de udmærkede Biografier af ledende Personligheder indenfor de skiftende Tidens Landbrug, der fandtes i 1ste Udgave, forfattede af Ugeskrift for Landmænds Redaktør, Hr. Anton Bing, og som ikke findes optaget i noget andet Værk.

Hermed være nu ingenlunde sagt, at den nu foreliggende 2den Udgave af Landbrugets Ordbog ikke indeholder Oplysninger af Interesse ogsaa for Nationaløkonomer; thi var dette Tilfældet, vilde Bogens Anmeldelse i Nationaløkonomisk Tidsskrift være unaturlig. Men det modsatte er ogsaa Tilfældet, trods de betydelige Udeladelser fra 1. Udg., der er nævnt ovenfor. For moderne Nationaløkonomer gælder det jo netop om i stedse stigende Grad at faa Kendskab til de tekniske og faglige Forhold indenfor de enkelte Erhverv, og i saa Henseende yder netop denne Udgave af Landbrugets Ordbog en fortrinlig og let haandterlig Vejledning for Landbrugets Vedkommende. Her findes kortfattede, men samtidig udtømmende Oplysninger om saa at sige alle faglige Spørgsmaal indenfor Landbrugets vidtforgrenede Arbejdsmark, Oplysninger, som ikke alene er af Betydning

for det praktiske Landbrug, men som enhver, der interesserer sig for moderne Erhvervsvirksomhed, ikke kan undlade at gøre sig bekendt med. Det forekommer mig, at hvad Hages Haandbog i Handelsvidenskab er for Handelens Vedkommende, der er Forstander Madsen-Mygdals Bog for Landbrugets Vedkommende. Jeg er ikke rigtig klar over, med hvilket Værk det vil kunne sidestilles for Industriens Vedkommende; der foreligger næppe for dette Erhverv et tilsvarende Værk, idet en Bog som Professor Karl Meyers Vareleksikon næppe fuldtud kan siges for Industriens Vedkommende at indtage en tilsvarende Plads, ihvorvel den synes mig at være det Værk, man først kommer til at tænke paa i denne Sammenhæng.

At en Bog som Landbrugets Ordbog er paa sin Plads ogsaa paa en Nationaløkonoms Boghylde, anser jeg derfor for ganske givet. Jeg fik et Bevis derpaa, da en ung nationaløkonomisk første Del Studerende forleden spurgte mig, hvad det egentlig vilde sige, at Malkekøer maatte erstattes med nyt Opdræt paa Grund af „Kastning“. Udtrykket forekommer i Warmings Danmarks Statistik, og det havde hensat saavel Eleven som hans Manuduktør i Forlegenhed, idet ingen af dem anede, hvad det betød. Jeg forklarede ham, hvad Kastning var, og henviste ham til at søge Oplysning om alle den Slags landbrugsfaglige Udtryk i Landbrugets Ordbog, ligesom jeg ogsaa bad ham henlede sin Manuduktørs Opmærksomhed paa dette Værk, hvoraf god og solid Viden er at hente. Jeg lader denne Opfordring gaa videre til den større Kreds af Nationaløkonomer, som udgør nærværende Tidsskrifts Læsere, idet jeg tilføjer, at saavel Bogens Hovedredaktør som Kredsen af de Mænd, der har været hans Medarbejdere, giver fornøden Tryghed for, at man ved Benyttelsen af Landbrugets Ordbog faar kyndig Vejledning i de Spørgsmaal, Bogen behandler.

Og saa maa man iøvrigt haabe, at der maa blive levnet den samme Kreds af stærkt optagne Mænd, der har besørget 2den Udgave, Tid og Lejlighed til i en ikke alt-

for fjern Fremtid at faa udarbejdet en 3die Udgave af Bogen efter den Plan, der var ledende ved Udgivelsen af 1ste Udgave.

Otto Himmelstrup.

Danmark, Land og Folk. Ved Daniel Bruun. I—II. G. B. N. F. Kjøbenhavn 1919.

Historisk-topografisk-statistisk Haandbog kalder dette Værk sig. En festlig, rigt illustreret Beskrivelse af vort Land og Folk foreligger her, begyndende med Fremstillingen af Danmarks Natur — Jordbund, Flora, Fauna —, dernæst givende en Oversigt over Bygningsforhold og -Mindesmærker, Befolkningsforholdene, Landbruget, Skovbruget og Fiskeriet. Siden kommer en Fremstilling af Købstædernes Historie og nuværende Tilstand (derunder et særligt Afsnit om Kjøbenhavn), med Beskrivelse af deres Erhverv, og endelig en Oversigt over Landets Inddeling og Administration samt et Afsnit om Sønderjylland. Hermed er den almindelige Del af Værket sluttet, og Fremstillingen gaar over til en Gennemgang af de enkelte Amter; i det udkomne 2det Bind er Hjørring og Thisted Amter behandlede.

De Afsnit af økonomisk og statistisk Natur, der særlig er Grund til at omtale her i Tidsskriftet, er forfattede af Fuldmægtig Henning Kiørboe. Et Afsnit behandler Befolkningen, et Fiskeriet og et Byerhvervene (Industri, Handel og Trafik, sidstnævnte klart og livfuldt skrevet af cand. polit. Sven Røgind) — Landbrugets Forhold er i mere indgaaende Form fremstillet af det kgl. Landhusholdningsselskab. Kiørboe synes mig at have været for beskeden. Han lader sig klemme af Billeder og af de topografisk-bygningskyndige Afsnit, saaledes at der fremkommer et ret stort Misforhold mellem hans Fremstilling af andre Dele af Værket. Men